

ROMEO

WILLIAM
SHAKESPEARE

OKO
ZA OKO

MEASURE
FOR MEASURE

NAKLADATELSTVÍ ROMEO

Oko za oko je Shakespearovou poslední, třináctou komedií. Řadí se mezi tzv. „hořké“ či „problémové“ komedie, jako byly **Troilus a Kressida** a **Konec dobrý, všechno dobré**, v nichž je komediální žánr spojený s vážnými a závažnými tématy dotýkajícími se života společnosti i jednotlivce.

Oko za oko je zřejmě první hra, kterou dramatik napsal po nástupu krále Jakuba I. na anglický trůn v roce 1603. Celá země žila v očekávání, co nový panovnický rod Stuartovců zemi přinese. Zároveň v tom roce propukla v Londýně morová epidemie, která tehdy dvoustetisícový Londýn připravila o šedesát tisíc obyvatel. Divadla byla kvůli moru zavřena a otevřela se až v dubnu 1604. Je patrné, že se vnější okolnosti do nové hry promítly. Do jejího středu postavil autor vladaře, který řadou náznaků Jakuba I. připomíná. Však se také první zaznamenané představení odehrálo 26. 12. 1604 na královském dvoře ve Whitehallu a král, nový patron Shakespearovy herecké společnosti, jež se nyní jmenovala *Služebníci královi*, byl společně s královnou Annou produkci přítomen. Mor pak možná vnukl autorovi nápad napsat hru o lidské a boží spravedlnosti a o strachu před smrtí, což jsou témata pro komedii věru dosti nezvyklá.

Prvotním zdrojem hry mohla být historika, kterou napsal život sám. V dopise odeslaném z Vídně v roce 1547 ji vylíčil maďarský student Joseph Macarius. Jistá žena se snažila u soudce vyprosit milost pro manžela odsouzeného k smrti za vraždu. Soudce jí to slíbil, pokud se s ním vyspí. Žena chtěla manžela zachránit, a proto soudci vyhověla, ale následující den zjistila, že její muž byl stejně popraven. Odvolala se k vládci země. Ten věc vyšetřil a rozhodl, že zlotřilý soudce si musel za trest ženu vzít a vyplatit jí věno. Vzápětí byl stát. Tento příběh zločinu a trestu inspiroval řadu autorů k různým uměleckým zpracováním. Ital Giraldo Cinthio v povídce, kterou zařadil do sbírky sta příběhů *Hecatommithi* (1565), z níž Shakespeare krátce předtím převzal námět pro svého **Othella**, učinil z prosebnice sestru místo manželky, z vraždy smilstvo a příběhu dal výrazně moralistní charakter. Na Cinthiovu povídku zas po svém navázal George Whetstone hrou *Promos a Cassandra* z roku 1578. Ta byla, zdá se, hlavním Shakespearovým pramenem.

Přestože Shakespeare dosti věrně sleduje příběh převzatý z těchto i dalších zdrojů, řadou úprav zvýraznil jeho dramatický spád, prohloubil myš-

lenkovou závažnost, zbabel ho moralismu a naplnil tajemstvím a poezií. Z dobové anekdoty vytvořil dílo, které je slovy kritika Jindřicha Vodáka „tak neobyčejné, napínavé a smělé, že nemůže být novějším dramatem snadno předstižené“.

Je zajímavé sledovat, jak toho Shakespeare docílil a čím se jeho verze od předchozích zpracování liší. V těch se dívka postavená před nutnost buď obětovat panenství, nebo život bratra, sexuálnímu vydírání podvolí. A nakonec, když si ji zrádný násilník na příkaz vládce vezme za ženu a má být poté sám popraven, křesťanské milosrdenství v ní převáží nad touhou se pomstít. Jako řádná manželka násilníkovi odpustí a happy end je zaručen. Shakespeareova Isabela by ale tohle nikdy nedopustila. Cudná novicka kláštera toho nejprísnejšího řádu, kterou z ní dramatik udělal, se pod nátlakem vášní spalovaného Angela změní ve statečnou bojovnici za svá práva a proti mužské nadvládě. Milující sestra se tváří v tvář bratrově zbabelosti a strachu ze smrti promění v nesmiřitelnou obhájkyni cti a bratra zavrhně. Ženu tak pevných principů a silné osobní integrity by šlo těžko zlomit. A proto jako *deus ex machina* musí zasáhnout vévoda, který dosud v převleku za mnicha události jen pasivně sledoval. Shakespeare zde použil „postelový trik“, prostředek, který převzal ze své předchozí komedie **Konec dobrý, všechno dobré**. Do hry totiž dopsal ještě jinou ženskou oběť, Marianu, která Isabelu pod rouškou tmy v loži zastoupí a dosáhne tak svého práva.

Právě postava vévody Vincenzia je dalším podstatným autorským vkladem. Zatímco v předcházejících verzích příběhu byl vládce pouze tím, kdo vyřkl šalamounský ortel a závěr posvětil svým souhlasem, Shakespeareův vídeňský vévoda je centrálním, polobožským hybatelem děje. Dokonce v něm někteří vykladači hry spatřují až jakési vtělení božské prozřetelnosti. Jako vladař chce napravit neutěšený stav společnosti a zosnuje tajný plán. Souvislost s novým králem je přitom patrná. Jakub I. se k otázce správného vládnutí často vyslovoval a razil myšlenku, že se právo nemá vykládat úzce podle litery, ale především podle smyslu. Ovšem vévoda Vincenzio, zdá se, není v této hře ani božským vtělením, ani jednoznačnou oslavou panovníka. Na to je až příliš lidský, ješitný a chybující.

I Angelo, který je tu kontrastně ke svému jménu největším zlosynem, přesahuje díky autorovu přesnému psychologickému ztvárnění pouhou šablonu puritána a pokryteckého zneužitele moci. Je to postava rozporuplná, od počátku obestřená jistým tajemstvím, ale uvěřitelná v tom, že vnitřní boj proti pokušení vede upřímně. Shakespeare zde odvážně a otevřeně předestírá ošemetné otázky lidské sexuality. Ukazuje se přitom jako člověk, který straní lidské přirozenosti a je dalek mravokárně úzkoprýsých predsudků.

Vedle hlavního příběhu „vznešených“ postav rozvíjí dramatik pásmo „li-

dové“. Paralelně k pokrytecky maskované neřestnosti na těch nejvyšších místech se tu ukazuje rozmařilý a sexuálně nevázaný život v ulicích vídeňského předměstí. Shakespeare nabízí barvitě společenství bizarních postav, které by měly naplňovat žánr komedie. Humor těch lidiček je ale převážně obhroublý, drastický, ba často až šibeniční. Odpovídá to prostředí, do kterého nás autor zavádí. A tak se tu setkáváme se štamgasty hanbince paní Rozkošné, mezi nimiž vyniká její výčepní a kuplíř Pomejus nebo zhýralý šlechtic Lucio, a nad pořádkem tu bdí přítroublý strážník Glanc. Notná část hry probíhá rovněž ve vězení, kde vedle dobrosrdečného žalárníka má svou nezastupitelnou roli i kat Zlomvaz a k smrti odsouzený věčně opilý český vězeň Bernardyn, který se sice smrti nebojí, ale popravit se nechá, leda až bude strážlivý.

Město s jeho hrozbami a nástrahami si autor zvolil jako dějiště už ve své zřejmě první komedii **Komedie omylů**. Ale zatímco v Efezu se hřeší a podvádí v přijatelných mezích, Vídeň vévody Vincenzia je zkažená do morku kostí. Mírou společenské kritiky se **Oko za oko** dá srovnávat snad pouze s **Králem Learem** či **Timonem Athénským**. I nad první autorovou komedií se vznášela hrozba smrti, ale v této poslední je smrt neodbytně všudy-přítomná. Je součástí dramatické zápletky a stěžejním tématem, pojímaným jak z hlediska útěšné křesťanské věrouky, tak i se vším světským děsem z neznáma, do něhož se člověk ubírá. V těchto místech autor docíluje silného básnického výrazu, který v mnohém připomíná jeho největší tragédie.

Shakespeare se pak už nikdy ke komedii nevrátil. Zřejmě mu proměňující se svět kolem něj a možná i jeho osobní situace nedávaly důvod k veselí. V závěrečném období tvorby ale překoná pocity skepse a zmaru a nahradí je tóny smíření a odpuštění, od světa marnosti se ve svých romancích obrací ke snu a pohádce. Jakousi předzvěstí k tomu je možná právě tato hra. Podobně jako když v autorově poslední samostatné hře **Bouře** mág Prospero urovná všechny zmatky a strasti, které ve své touze po pomstě způsobil, tak i zde vévoda Vincenzio vše až zázračně hladce vyřeší. Hra končí šťastně, jak se na komedii sluší a patří. Nicméně ten šťastný konec poněkud drhne. Padouši si za trest berou ženy, které dřív svedli a opustili, a sám vévoda se rozhodne oženit se statečnou a krásnou Isabelou. Protože jí ale nedopřeje, aby se k jeho návrhu sama vyjádřila, lze jen předpokládat, že s tím ona souhlasí. Konec konců dát košem samotnému vévodovi, to by asi byla sama proti sobě. Starozákonní pojem spravedlnosti „oko za oko“ tu možná vystředá modernější pojetí světa, ve kterém spíše platí „něco za něco“.

Podivný závěr hry mnozí kritici považují za její umělecký nedostatek, za neústrojnou úlitbu žánru. Lze si ale klást otázku, jestli právě pootevřeným koncem nedal autor hře drsně ironickou tečku.

JIŘÍ JOSEK

MEASURE
FOR MEASURE

OKO
ZA OKO

DRAMATIS PERSONAE

VINCENTIO, the Duke
ANGELO, the deputy
ESCALUS, an ancient Lord
CLAUDIO, a young gentleman
LUCIO, a fantastic
FIRST GENTLEMAN
SECOND GENTLEMAN
PROVOST
FRIAR PETER
FRIAR THOMAS
JUSTICE
VARRIUS, a friend to the Duke
ELBOW, a simple constable
FROTH, a foolish gentleman
POMPEY, servant to Mistress Overdone
ABHORSON, an executioner
BARNARDINE, a dissolute prisoner
BOY
ISABELLA, sister to Claudio
MARIANA, betrothed to Angelo
JULIET, beloved of Claudio
FRANCISCA, a nun
MESSENGER
MISTRESS OVERDONE, a bawd
Lords, officers, servants, citizens.
Scene: Vienna

OSOBY

VINCENZIO, vévoda
ANGELO, jeho náměstek
ESCALUS, starý šlechtic
CLAUDIO, mladý kavalír
LUCIO, hejsek
PRVNÍ PÁN
DRUHÝ PÁN
ŽALÁŘNÍK
OTEC PETR
OTEC TOMAS
SOUDCE
VARIUS, vévodův přítel
GLANC, hloupý strážník
BUBLINA, pošetilý pán
POMEJUS, sluha paní Rozkošné
ZLOMVAZ, kat
BERNARDÝN, zpustlý vězeň
CHLAPEC
ISABELA, Claudiova sestra
MARIANA, Angelova snoubenka
JULIE, Claudiova milá
FRANCISCA, jeptiška
POSEL
PANÍ ROZKOŠNÁ, kuplířka
Páni, strážníci, sloužící, měšťané.
Místo děje: Vídeň

ACT I.

SCENE 1.

AN APARTMENT IN THE DUKE'S PALACE.

Enter Duke Vincentio, Escalus, lords and attendants.

DUKE Escalus.
ESCALUS My lord.
DUKE Of government the properties to unfold,
Would seem in me to affect speech and discourse;
Since I am put to know that your own science 5
Exceeds, in that, the lists of all advice
My strength can give you: then no more remains,
But that to your sufficiency as your worth is able,
And let them work. The nature of our people,
Our city's institutions, and the terms 10
For common justice, you're as pregnant in
As art and practise hath enriched any
That we remember. There is our commission,
From which we would not have you warp. Call hither,
I say, bid come before us Angelo. 15

Exit an Attendant.

What figure of us think you he will bear?
For you must know, we have with special soul
Elected him our absence to supply,
Lent him our terror, dress'd him with our love,
And given his deputation all the organs 20
Of our own power: what think you of it?
ESCALUS If any in Vienna be of worth
To undergo such ample grace and honour,
It is Lord Angelo.

DUKE Look where he comes.

Enter Angelo.

ANGELO Always obedient to your grace's will, 25
I come to know your pleasure.

JEDNÁNÍ I.

SCÉNA 1.

KOMNATA VE VÉVODOVĚ PALÁCI.

Vystoupí Vévoda Vincenzio, Escalus, páni a sloužící.

VÉVODA Escale.
ESCALUS Pane.
VÉVODA Školit vás, jak se vládne, to by byla
jen škoda slov a času. Dobře vím,
že vaše obeznámenost v té věci 5
přesahuje mé chabé schopnosti
vám poradit. A proto stačí, když se
budete řídit vlastním rozumem
a svojí ctí. Vy znáte naše lidi,
i jak to u nás chodí, vyznáte se 10
v záležitostech úřadu a práva
tak výtečně, že nevím o nikom
lepšíím než vy. Zde je mé pověření,
toho se držte. *(Ke Sloužícímu)* A vy zavolejte
Angela, že s ním potřebuji mluvit. 15

Odejde Sloužící.

Co myslíte, jak přijme svoji roli?
Vybral jsem si ho z dobrých důvodů,
aby mě zastoupil, co budu pryč.
Má přísnost i má přízeň jsou teď jeho,
jakož i všechny nástroje mé moci. 20
Myslíte si, že to byl dobrý nápad?
ESCALUS Ve Vídni není nikdo jiný, pane,
kdo by byl hoden této pocty víc
nežli pan Angelo.

VÉVODA Už přichází.

Vystoupí Angelo.

ANGELO Jako vždy poslušně a oddaně 25
přicházím na váš pokyn.

DUKE	Angelo,	
	There is a kind of character in thy life, That to the observer doth thy history Fully unfold. Thyself and thy belongings Are not thine own so proper as to waste Thyself upon thy virtues, they on thee. Heaven doth with us as we with torches do, Not light them for themselves; for if our virtues Did not go forth of us, 'twere all alike As if we had them not. Spirits are not finely touch'd But to fine issues, nor Nature never lends The smallest scruple of her excellence But, like a thrifty goddess, she determines Herself the glory of a creditor, Both thanks and use. But I do bend my speech To one that can my part in him advertise; Hold therefore, Angelo. In our remove be thou at full ourself. Mortality and mercy in Vienna Live in thy tongue and heart: old Escalus, Though first in question, is thy secondary. Take thy commission.	30 35 40 45
ANGELO	Now, good my lord,	
	Let there be some more test made of my metal, Before so noble and so great a figure Be stamp'd upon it.	
DUKE	No more evasion:	50
	We have with a leaven'd and prepared choice Proceeded to you; therefore take your honours. Our haste from hence is of so quick condition That it prefers itself and leaves unquestion'd Matters of needful value. We shall write to you, As time and our concernings shall importune, How it goes with us, and do look to know What doth befall you here. So, fare you well; To the hopeful execution do I leave you Of your commissions.	55
ANGELO	Yet give leave, my lord,	60
	That we may bring you something on the way.	
DUKE	My haste may not admit it; Nor need you, on mine honour, have to do With any scruple; your scope is as mine own So to enforce or qualify the laws	65

VÉVODA	Angelo,	
	na tebe stačí pouze pohledět a rázem každý vidí, co jsi zač. Tvá podoba a tvoje povaha by ale neměly sloužit jen tobě, krášlit jen samy sebe navzájem. Pro nebe lidé jsou, co pro nás louče. Louč nesvíti si sama pro sebe. Ctnosti v nás musí ozařovat jiné, jinak v nás žádné nejsou. Pravý duch se vyjeví až pravým činem. Ani příroda nedává nic zadarmo. Je šetrná a jako bohyně si od nás bere úrok díkůvzdání. Proč ale tohle říkám člověku, který to všechno velmi dobře ví. Proto ti předávám svůj úřad. V mé nepřítomnosti ty budeš já. Tvůj jazyk a tvé srdce bude pánem nad životem a smrtí ve Vídni. Můj první rádce buď tvým podřízeným. Tady máš pověření.	30 35 40 45
ANGELO	Drahý pane,	
	dřív podrobte mou ryzost těžké zkoušce, nežli mé maličkosti dáte punc tak vznešeného úkolu.	
VÉVODA	Dost řečí!	50
	Po zralé úvaze jsem vybral tebe, a proto bez okolků chop se moci. Mám důvod odjet takhle narychlo, takže už není čas tě zasvětit podrobně do všech věcí. Napíšu ti, hned jak to bude možné, co je se mnou, a ty mi podáš zprávu, jak se tobě zas vede zde. Prozatím na shledanou. Nechávám tě tu s nadějí, že budeš mi zdatným zástupcem.	55
ANGELO	Rád bych vás aspoň	60
	s dovolením kus cesty doprovodil.	
VÉVODA	To nejde, příliš spěchám. Neměj strach jednat podle vlastní vůle. Máš moji plnou moc a svobodu prosazovat dle svého svědomí	65

As to your soul seems good. Give me your hand:
I'll privily away. I love the people,
But do not like to stage me to their eyes:
Though it do well, I do not relish well
Their loud applause and aves vehement; 70
Nor do I think the man of safe discretion
That does affect it. Once more, fare you well.

ANGELO The heavens give safety to your purposes!
ESCALUS Lead forth and bring you back in happiness!
DUKE I thank you. Fare you well. 75
Exit.

ESCALUS I shall desire you, sir, to give me leave
To have free speech with you; and it concerns me
To look into the bottom of my place:
A power I have, but of what strength and nature
I am not yet instructed. 80

ANGELO 'Tis so with me. Let us withdraw together,
And we may soon our satisfaction have
Touching that point.

ESCALUS I'll wait upon your honour.
Exeunt.

SCENE 2.**A STREET.***Enter Lucio and two Gentlemen.*

LUCIO If the duke with the other dukes come not to
composition with the King of Hungary, why
then all the dukes fall upon the king.

1. GENTL. Heaven grant us its peace, but not the King of Hungary's!
2. GENTL. Amen. 5

LUCIO Thou concludest like the sanctimonious pirate, that
went to sea with the Ten Commandments, but scraped
one out of the table.

2. GENTL. 'Thou shalt not steal?'

LUCIO Ay, that he razed. 10

1. GENTL. Why, 'twas a commandment to command the captain
and all the rest from their functions: they put forth to

právo a zákony. Podej mi ruku.
Už musím pryč. Mám rád svůj lid, však nerad
se vystavuji jejich pohledům.
Myslí to dobře, ale mně je zle,
když slyším jejich křik a jásání. 70
Podle mě žádný soudný člověk nemá
ten tyátr moc v lásce. Na shledanou.

ANGELO Kéž nebe přeje vašim záměrům!
ESCALUS A vraťte se nám brzy šťastně zpět!
VÉVODA Děkuji pěkně. Mějte se tu dobře. 75
Odejde.

ESCALUS Bude-li možné, rád bych s vámi, pane,
soukromě probral svoji situaci,
až budete mít čas. I když tu mám
dál jisté postavení, nevím přesně,
až kam sahají moje pravomoci. 80

ANGELO Jsem na tom stejně. Sejdeme se na to
a společně snad najdem řešení
výhodné pro nás oba.

ESCALUS Jsem vám k službám.
Odejdou.

SCÉNA 2.**NA ULICI.***Vystoupí Lucio a dva pánové.*

LUCIO Jestli se náš vévoda a ti ostatní vévodové
s uherským králem nedohodnou, pak všichni
vyrazíme na Uhry.

1. PÁN Chraň nás pámbu! Jen aby uhry nevyrazily na nás!
2. PÁN Amen. 5

LUCIO Ty mi připomínáš toho pambíčkářského piráta,
co si napsal na loď desatero přikázání, ale jedno
přeškrtnal.

2. PÁN „Nepokradeš?“

LUCIO Jo, to škrtnul. 10

1. PÁN Aby ne! Když je jeden pirát, tak je jeho
hlavním přikázáním krást, jinak by ztratil smysl

- steal. There's not a soldier of us all, that, in the thanksgiving before meat, do relish the petition well that prays for peace. 15
2. GENTL. I never heard any soldier dislike it.
LUCIO I believe thee; for I think thou never wast where grace was said.
2. GENTL. No? A dozen times at least.
1. GENTL. What, in metre? 20
2. GENTL. In any proportion or in any language.
1. GENTL. I think, or in any religion.
LUCIO Ay, why not? Grace is grace, despite of all controversy: as, for example, thou thyself art a wicked villain, despite of all grace. 25
1. GENTL. Well, there went but a pair of shears between us.
LUCIO I grant; as there may between the lists and the velvet. Thou art the list.
1. GENTL. And thou the velvet: thou art good velvet; thou'rt a three-piled piece, I warrant thee: I had as lief 30
be a list of an English kersey as be piled, as thou art piled, for a French velvet. Do I speak feelingly now?
LUCIO I think thou dost; and, indeed, with most painful feeling of thy speech: I will, out of thine own confession, learn to begin thy health; but, whilst I 35
live, forget to drink after thee.
1. GENTL. I think I have done myself wrong, have I not?
2. GENTL. Yes, that thou hast, whether thou art tainted or free.
Enter Mistress Overdone.
LUCIO Behold, behold. where Madam Mitigation comes! I have purchased as many diseases under her roof as 40
come to –
2. GENTL. To what, I pray?
LUCIO Judge.
2. GENTL. To three thousand dolours a year.
1. GENTL. Ay, and more. 45
LUCIO A French crown more.
1. GENTL. Thou art always figuring diseases in me; but thou art full of error; I am sound.

- svý existence. To je, jako kdyby se nějaký voják před bitvou modlil za neutuchající mír mezi národy. 15
2. PÁN Já jsem slyšel, že se tak někteří vojáci modlí.
LUCIO To ti věřím, že jsi to slyšel, ale že by ses ty sám někdy modlil, tak to jsem neslyšel.
2. PÁN Modlil jsem se. Aspoň desetkrát.
1. PÁN A jak? 20
2. PÁN Vroucně.
1. PÁN Jako protestant, nebo jako katolík?
LUCIO Není to jedno? Bůh je jenom jeden, ať si říká kdo chce co chce. Například, že ty jsi darebák. A z toho se už nevymodlíš. 25
1. PÁN Ale jdi, my dva jsme přece ze stejného těsta.
LUCIO To jsme, ale zatímco já jsem pěkně nadýchaný croissant, ty jsi tvrdý rohlík.
1. PÁN Radši budu poctivej tvrděj rohlík než nějakěj nafoukaněj kurvasant nebo co, protože 30
je lepší, když těsto tvrdne, než když se nafukuje a pak splaskne. Říkám to srozumitelně?
LUCIO Tak to určitě. Vyrozuměl jsem z toho, co tě trápí, a je mi tě moc líto. Když už ses takhle přiznal, připiju ti na zdraví, ale nikdy se už nenapiju z tvý sklenice. 35
1. PÁN To mi jako naznačuješ, že nejsem v pořádku?
2. PÁN Ano. Nejseš. Ať už jsi něco chyt, nebo ne.
Vystoupí paní Rozkošná.
LUCIO Hledme, hledme, je tu naše dobrá duše, paní Rozkošná. Pod její střechem jsem já sám chyt už 40
tolik nemocí, že mě to stálo...
2. PÁN Kolik?
LUCIO Hádej.
2. PÁN Tři tisíce stříbrných ročně.
1. PÁN Přidej. 45
LUCIO Přidám leda příjici.
1. PÁN Ty mi pořád přičítáš nějaké nemoce, ale to se pleteš. Já jsem zdravěj jako řípa.

LUCIO Nay, not as one would say, healthy; but so sound as things that are hollow: thy bones are hollow; impiety has made a feast of thee. 50

1. GENTL. How now! Which of your hips has the most profound sciatica?

OVERDONE Well, well; there's one yonder arrested and carried to prison was worth five thousand of you all. 55

2. GENTL. Who's that, I pray thee?

OVERDONE Marry, sir, that's Claudio, Signior Claudio.

1. GENTL. Claudio to prison? 'Tis not so.

OVERDONE Nay, but I know 'tis so. I saw him arrested, saw him carried away; and, which is more, within these three days his head to be chopped off. 60

LUCIO But, after all this fooling, I would not have it so. Art thou sure of this?

OVERDONE I am too sure of it: and it is for getting Madam Julietta with child. 65

LUCIO Believe me, this may be: he promised to meet me two hours since, and he was ever precise in promise-keeping.

2. GENTL. Besides, you know, it draws something near to the speech we had to such a purpose. 70

1 GENTL. But, most of all, agreeing with the proclamation.

LUCIO Away! Let's go learn the truth of it.
Exeunt Lucio and gentlemen.

OVERDONE Thus, what with the war, what with the sweat, what with the gallows and what with poverty, I am custom-shrunk. 75
Enter Pompey.

How now! What's the news with you?

POMPEY Yonder man is carried to prison.

OVERDONE Well; what has he done?

POMPEY A woman.

OVERDONE But what's his offence? 80

POMPEY Groping for trouts in a peculiar river.

OVERDONE What, is there a maid with child by him?

POMPEY No, but there's a woman with maid by him. You have not heard of the proclamation, have you?

LUCIO Zdravej jako řípa? Pokud vím, řípa je zdravá leda v zemi. To je, jako bys říkal, že jsi zdravej jako pod drnem. 50

1. PÁN A co vy, paní? Co vás trápí? Který klouby vás nejvíc berou?

ROZKOŠNÁ Mě nejvíc vzalo, že tamhle opodál právě sebrali jednoho fešáka, na kterýho žádný z vás nemá. 55

2. PÁN Koho?

ROZKOŠNÁ Koho asi! Claudia. Pana Claudia.

1. PÁN Claudia sebrali? To snad ne!

ROZKOŠNÁ Právě že ano. Viděla jsem, jak ho zatkli a jak ho odvedli. A hlavně, za tři dny mu prý useknou hlavu. 60

LUCIO Navyváděl se toho dost, ale tohle mu nepřeju. A je to jistý?

ROZKOŠNÁ Vím to bezpečně. Popraví ho, protože zbouchnul slečnu Julii. 65

LUCIO Začínám tomu věřit. Už dvě hodiny tady na něho čekám. Slíbil, že přijde. A co vím, vždycky dodržel slovo.

2. PÁN Možná to souvisí s tím, o čem jsme předtím mluvili. 70

1. PÁN To bude určitě kvůli tý vyhlášce.

LUCIO Pojdme! Musíme tomu přijít na kloub.
Odejdou Lucio a oba pánové.

ROZKOŠNÁ Ach jo! To je pořád jen samá válka a mor a šibenice a k tomu ta hrozná bída. S takovou brzo přijdu o všechny kunčafy. 75
Vystoupí Pomejus.

Tak co je? Co se děje?

POMEJUS Jednoho vedou do vězení.

ROZKOŠNÁ Co udělal?

POMEJUS Jedný ženský dítě.

ROZKOŠNÁ Ale čím se provinil? 80

POMEJUS Nedával si pozor.

ROZKOŠNÁ A přivedl ji do maléru?

POMEJUS Hlavně se přivedl do maléru sám. Slyšela jste o tý vyhlášce?

OVERDONE	What proclamation, man?	85
POMPEY	All houses in the suburbs of Vienna must be plucked down.	
OVERDONE	And what shall become of those in the city?	
POMPEY	They shall stand for seed: they had gone down too, but that a wise burgher put in for them.	90
OVERDONE	But shall all our houses of resort in the suburbs be pulled down?	
POMPEY	To the ground, mistress.	
OVERDONE	Why, here's a change indeed in the commonwealth! What shall become of me?	95
POMPEY	Come; fear you not: good counsellors lack no clients: though you change your place, you need not change your trade; I'll be your tapster still. Courage! There will be pity taken on you: you that have worn your eyes almost out in the service, you will be considered.	100
OVERDONE	What's to do here, Thomas tapster? Let's withdraw.	
POMPEY	Here comes Signior Claudio, led by the provost to prison; and there's Madam Juliet.	
	<i>Exeunt.</i>	
	<i>Enter Provost, Claudio, Juliet, and Officers.</i>	
CLAUDIO	Fellow, why dost thou show me thus to the world? Bear me to prison, where I am committed.	105
PROVOST	I do it not in evil disposition, But from Lord Angelo by special charge.	
CLAUDIO	Thus can the demigod Authority Make us pay down for our offence by weight The words of heaven; on whom it will, it will; On whom it will not, so; yet still 'tis just.	110
	<i>Enter Lucio and two Gentlemen.</i>	
LUCIO	Why, how now, Claudio! Whence comes this restraint?	
CLAUDIO	From too much liberty, my Lucio, liberty: As surfeit is the father of much fast, So every scope by the immoderate use Turns to restraint. Our natures do pursue, Like rats that ravin down their proper bane, A thirsty evil; and when we drink we die.	115

ROZKOŠNÁ	O jaký vyhlášece?	85
POMEJUS	Všechny tyhle podniky na předměstí Vídně budou srovnány se zemí.	
ROZKOŠNÁ	A co ty ve městě?	
POMEJUS	Ty nechaj na semeno, aby živnost nevymřela. Chtěli je taky zbourat, ale jeden moudrý radní jim to zatrhl.	90
ROZKOŠNÁ	Takže podniky tady v okolí se budou všechny poroučet?	
POMEJUS	Budou se bourat.	
ROZKOŠNÁ	To jsou mi pěkný novoty! A co bude se mnou? Na to nikdo nemyslel?	95
POMEJUS	Žádný strachy. Kde je poptávka, tam je i nabídka. Možná půjdete jinam, ale o kšeft nepřijdete. Já s váma dál zůstanu jako výčepní. Takže hlavu vzhůru! Třeba se nad váma smilujou, když jste ve službě slepýmu Amorkovi nikdy nic neviděla ani neslyšela.	100
ROZKOŠNÁ	Kdo to sem jde? Pojdme dovnitř, pane výčepní.	
POMEJUS	To je pan Claudio. Žalářník ho vede do basy. A s nima jde slečna Julie.	
	<i>Odejdou.</i>	
	<i>Vystoupí Žalářník, Claudio, Julie a strážníci.</i>	
CLAUDIO	Příteli, proč mě ukazuješ světu? Odved' mě do šatlavy za mříže.	105
ŽALÁŘNÍK	Nic ve zlém, pane. Nedělám to schválně, ale pan Angelo tak poručil.	
CLAUDIO	Pan Všemocný je jako polobůh, jenž trestá za hříchy, jak se mu zlíbí. Koho chce, zkrísne, koho nechce, nechá. Tomu se říká božská spravedlnost.	110
	<i>Vystoupí Lucio a dva pánové.</i>	
LUCIO	Co je, Claudio! Proč jsi spoutaný?	
CLAUDIO	Protože jsem byl příliš nespoutaný. Tak jako půst pramení z přežranosti, přemíra svobody se snadno zvrátí v nesvobodu. Plnými doušky pijem jedovatý mok života a pak umíráme jak otrávené krysy.	115

LUCIO	If could speak so wisely under an arrest, I would send for certain of my creditors: and yet, to say the truth, I had as lief have the foppery of freedom as the morality of imprisonment. What's thy offence, Claudio?	120
CLAUDIO	What but to speak of would offend again.	125
LUCIO	What, is't murder?	
CLAUDIO	No.	
LUCIO	Lechery?	
CLAUDIO	Call it so.	
PROVOST	Away, sir! You must go.	130
CLAUDIO	One word, good friend. Lucio, a word with you.	
LUCIO	A hundred, if they'll do you any good. Is lechery so look'd after?	
CLAUDIO	Thus stands it with me: upon a true contract I got possession of Julietta's bed:	135
	You know the lady; she is fast my wife, Save that we do the denunciation lack Of outward order: this we came not to, Only for prorogation of a dower Remaining in the coffer of her friends,	140
	From whom we thought it meet to hide our love Till time had made them for us. But it chanches The stealth of our most mutual entertainment With character too gross is writ on Juliet.	
LUCIO	With child, perhaps?	
CLAUDIO	Unhappily, even so. And the new deputy now for the duke – Whether it be the fault and glimpse of newness, Or whether that the body public be A horse whereon the governor doth ride, Who, newly in the seat, that it may know	150
	He can command, lets it straight feel the spur; Whether the tyranny be in his place, Or in his emmence that fills it up, I stagger in – but this new governor Awakes me all the enrolled penalties	155
	Which have, like unscour'd armour, hung by the wall So long that nineteen zodiacs have gone round And none of them been worn; and, for a name,	

LUCIO	Kdybych uměl takhle hezky okecat své zatčení, přizval bych k tomu všechny své věřitele, aby viděli, co jsem zač, ale, po pravdě řečeno, radši budu hlupák na svobodě než mudrlant v base. Co jsi spáchal, Claudio?	120
CLAUDIO	Kdybych to řekl, byl by to další zločin.	125
LUCIO	Co? Vraždu?	
CLAUDIO	Ne.	
LUCIO	Smilstvo?	
CLAUDIO	Dejme tomu.	
ŽALÁŘNÍK	Pane, musíme jít.	130
CLAUDIO	Momentíček, příteli. Lucio, můžu na slovíčko?	
LUCIO	Třeba na sto, když ti to pomůže. Copak je smilstvo zločin?	
CLAUDIO	Řeknu ti, oč jde. Já a Julie, tu dívku přece znáš, jsme manželé, prakticky vzato, chybí nám jen glejt, který by potvrdil náš svazek. Sňatek jsme tajili, protože Julie je sirotek a její příbuzní nám nepřejí a nechtějí dát věno. Doufali jsme, že časem ustoupí a názor změní. Ale následky našeho důvěrného sblížení se na ní brzy ukázaly samy.	135 140
LUCIO	Je v tom?	
CLAUDIO	No právě. Ano. Bohužel. Ale ten, co teď dělá vévodu, se zřejmě hodlá blýsknout v nové funkci, a ledva se vyhoupl do sedla našeho státu jako na kobylu, dává nám poznat, kdo je tady pán, a kruté přitahuje oště. Nevím, jestli je tyran od přírody nebo mu sláva stoupla do hlavy. Pravda je ale, že ten nový vládce teď na mě vytáh staré zákony, devatenáct let nepoužívané a omšelé jak zbroj, co visí na zdi, a těmi mě chce utlouct. Tuhle veteš	145 150 155

Now puts the drowsy and neglected act
Freshly on me: 'Tis surely for a name. 160

LUCIO I warrant it is: and thy head stands so tickle on thy
shoulders that a milkmaid, if she be in love, may
sigh it off. Send after the duke and appeal to him.

CLAUDIO I have done so, but he's not to be found.
I prithee, Lucio, do me this kind service: 165
This day my sister should the cloister enter
And there receive her approbation:
Acquaint her with the danger of my state:
Implore her, in my voice, that she make friends
To the strict deputy; bid herself assay him: 170
I have great hope in that; for in her youth
There is a prone and speechless dialect,
Such as move men; beside, she hath prosperous art
When she will play with reason and discourse,
And well she can persuade. 175

LUCIO I pray she may; as well for the encouragement of the
like, which else would stand under grievous
imposition, as for the enjoying of thy life, who
I would be sorry should be thus foolishly lost at
a game of tick-tack. I'll to her. 180

CLAUDIO I thank you, good friend Lucio

LUCIO Within two hours.

CLAUDIO Come, officer, away!
Exeunt.

SCENE 3.
A MONASTERY.

Enter Duke Vincentio and Friar Thomas.

DUKE No, holy father; throw away that thought;
Believe not that the dribbling dart of love
Can pierce a complete bosom. Why I desire thee
To give me secret harbour, hath a purpose
More grave and wrinkled than the aims and ends 5
Of burning youth.

FR. THOMAS May your grace speak of it?

DUKE My holy sir, none better knows than you
How I have ever loved the life removed

chce použít jen proto, aby si
udělal na můj úkor hezké jméno. 160

LUCIO Máš pravdu. Vypadá to s tebou bledě. Ale je proti
přírodě, abys ty ztratil hlavu jen kvůli tomu, že nějaká
holka ztratila hlavu kvůli tobě. Pošli stížnost vévodovi.

CLAUDIO To bych rád, ale zmizel bůhvíkam.
Prosím tě, Lucio, můžeš mi pomoci? 165
Má sestra má dnes vstoupit do kláštera
co novicka. Jdi jí říct, co mi hrozí.
Popros ji za mě, ať se pokusí
udělat dojem na přísného vládce
a přimluví se za mě. Ona je 170
mou velkou nadějí. Je mladá, hezká,
což mnohé muže umí oslovit
víc nežli slova. Navíc je dost chytrá
a výřečná, což všechno dohromady
by ho snad mohlo přesvědčit. 175

LUCIO Věřím, že ano, už kvůli ostatním, co by se mohli
ocitnout v podobně děsivé situaci jako ty.
Ale hlavně kvůli tobě. Bylo by mi tuze líto,
kdybys měl pro nějaký techtle mechtle hloupě
umřít. Jdu za ní. 180

CLAUDIO Děkuji ti, můj dobrý příteli.

LUCIO Do dvou hodin se ukázu.

CLAUDIO Pojdme, strážníku!
Odejdou.

SCÉNA 3.
V MUŽSKÉM KLÁŠTEŘE.

Vystoupí Vévoda Vincenzio a Otec Tomas.

VÉVODA Ne, drahý otče, tak to vůbec není.
Mé srdce už je dávno obrněné
proti chatrným šípům Amora.
Důvod, proč hledám tajný útulek,
je vážnější než lehkovážné choutky
mladších než já. 5

OTEC TOMAS A o co tedy jde?

VÉVODA Snad nikdo neví lépe nežli vy,
jak rád mám samotu a ústraní

	And held in idle price to haunt assemblies Where youth, and cost, witless bravery keeps.	10
	I have deliver'd to Lord Angelo, A man of stricture and firm abstinence, My absolute power and place here in Vienna, And he supposes me travell'd to Poland; For so I have strew'd it in the common ear, And so it is received. Now, pious sir, You will demand of me why I do this?	15
FR. THOMAS	Gladly, my lord.	
DUKE	We have strict statutes and most biting laws. The needful bits and curbs to headstrong weeds, Which for this nineteen years we have let slip; Even like an o'ergrown lion in a cave, That goes not out to prey. Now, as fond fathers, Having bound up the threatening twigs of birch, Only to stick it in their children's sight For terror, not to use, in time the rod Becomes more mock'd than fear'd; so our decrees, Dead to infliction, to themselves are dead; And liberty plucks justice by the nose; The baby beats the nurse, and quite athwart Goes all decorum.	20 25 30
FR. THOMAS	It rested in your grace To unloose this tied-up justice when you pleased: And it in you more dreadful would have seem'd Than in Lord Angelo.	
DUKE	I do fear, too dreadful: Sith 'twas my fault to give the people scope, 'Twould be my tyranny to strike and gall them For what I bid them do: for we bid this be done, When evil deeds have their permissive pass And not the punishment. Therefore indeed, my father, I have on Angelo imposed the office; Who may, in the ambush of my name, strike home, And yet my nature never in the fight To do in slander. And to behold his sway, I will, as 'twere a brother of your order, Visit both prince and people: therefore, I prithee, Supply me with the habit and instruct me How I may formally in person bear me Like a true friar. More reasons for this action At our more leisure shall I render you;	35 40 45

	a jak mě dráždí hlučná společnost mladých a samolibých pitomců. Svou absolutní vládu ve Vídni jsem načas svěřil panu Angelovi, muži těch nejpřísnějších zásad, který má za to, že jsem odjel do Polska. Veřejně jsem to nechal rozhlásit, a všichni si to myslí. Chcete slyšet, můj zbožný otče, co tím sleduji?	10 15
OTEC TOMAS	Moc rád.	
VÉVODA	Máme dost tvrdé zákony, co by na uzdě měly držet vzpurnou sběh, ale už devatenáct let se nectí. Jsou jako zestárlý lev v doupěti, který je líný lovit. Nebo jako rákoska, kterou táta straší děti, protože ji však nepoužije, děti se jí spíš smějí, nežli bojí. Tak je to i s našimi zákony. Jsou mrtvé, pokud jsou jen na papíře. Pak zvu dělá právu dlouhý nos, dítě namlátí chůvě a je pryč veškerá slušnost.	20 25 30
OTEC TOMAS	Co vám, pane, brání ty spící zákony zas probudit? Trest od vás by byl jistě hrozivější než od Angela.	
VÉVODA	Bohužel až moc. Bylo mou chybou zbavit lidi strachu, a teď bych je měl krutě trestat za to, co jsem jim povolil? Nabádám ke zlu, když ponechávám bez trestu zlo, které je třeba potrestat. A proto, otče, jsem tenhle úkol svěřil Angelovi, jenž kryt mým jménem útok povede, ale mé pověsti to neuškodí. A protože chci vidět, jak si vede, budu ho sledovat a navštěvovat v převleku za mnicha vašeho řádu. Dejte mi, prosím, plášť a naučte mě, jak se mám chovat, abych vypadal jak pravý mnich. Až bude čas, tak vám objasním ještě další důvody.	35 40 45

Only, this one: Lord Angelo is precise; 50
 Stands at a guard with envy; scarce confesses
 That his blood flows, or that his appetite
 Is more to bread than stone: hence shall we see,
 If power change purpose, what our seemers be.
Exeunt.

SCENE 4.
A NUNNERY.

Enter Isabella and Francisca.

ISABELLA And have you nuns no farther privileges?
 FRANCISCA Are not these large enough?
 ISABELLA Yes, truly; I speak not as desiring more;
 But rather wishing a more strict restraint
 Upon the sisterhood, the votarists of Saint Clare. 5
 LUCIO (*Within*) Ho! Peace be in this place!
 ISABELLA Who's that which calls?
 FRANCISCA It is a man's voice. Gentle Isabella,
 Turn you the key, and know his business of him;
 You may, I may not; you are yet unsworn.
 When you have vow'd, you must not speak with men 10
 But in the presence of the prioress:
 Then, if you speak, you must not show your face,
 Or, if you show your face, you must not speak.
 He calls again; I pray you, answer him.
Exit.

ISABELLA Peace and prosperity! Who is't that calls? 15
Enter Lucio.
 LUCIO Hail, virgin, if you be, as those cheek-roses
 Proclaim you are no less! Can you so stead me
 As bring me to the sight of Isabella,
 A novice of this place and the fair sister
 To her unhappy brother Claudio? 20
 ISABELLA Why 'her unhappy brother'? Let me ask,
 The rather for I now must make you know
 I am that Isabella and his sister.

Teď snad jen tohle: Angelo je člověk, 50
 co nezná neřesti. Skoro se zdá,
 že nemá v žilách krev a že je živ
 spíš kamením než chlebem. Uvidíme,
 zda moc v něm neprobudí, co v něm dříme.
Odejdou.

SCÉNA 4.
V ŽENSKÉM KLÁŠTEŘE.

Vystoupí Isabela a Francisca.

ISABELA A co ještě nesmějí jeptišky?
 FRANCISCA Nemyslíš, že už tak je toho dost?
 ISABELA Ne, naopak. Nechci míň zákazů.
 Doufala jsem, že sestry Svaté Kláry
 budou mít režim ještě přísnější. 5
 LUCIO (*Za scénou*) Haló! Mír tomu domu!
 ISABELA Kdo to volá?
 FRANCISCA Nějaký muž. Prosím tě, Isabelo,
 otevři mu a zjisti, oč mu jde.
 Ty smíš. Já ne. Nedalas ještě slib.
 Zaslíbená se může stýkat s muži 10
 jen v přítomnosti matky představené.
 Když promluví, nesmí ukázat tvář,
 a když ji ukáže, pak musí mlčet.
 Zas volá. Prosím, jdi mu otevřít.
Odejde.
 ISABELA Mír a zdar přeji tobě! Kdo je tam? 15
Vystoupí Lucio.
 LUCIO Zdar, krásná panno. Že jste panna, poznám,
 když se tak červenáte! Můžete mi
 zavolat slečnu Isabelu, která
 je tady novickou a je to sestra
 nešťastného mládence Claudia? 20
 ISABELA Proč „nešťastného“? Řekněte mi to.
 Abyste totiž věděli, Isabela
 a jeho sestra s vámi právě mluví.

With profits of the mind, study and fast.
 He – to give fear to use and liberty,
 Which have for long run by the hideous law,
 As mice by lions – hath pick'd out an act,
 Under whose heavy sense your brother's life 65
 Falls into forfeit: he arrests him on it;
 And follows close the rigour of the statute,
 To make him an example. All hope is gone,
 Unless you have the grace by your fair prayer
 To soften Angelo: and that's my pith of business 70
 'Twixt you and your poor brother.

ISABELLA Doth he
 So seek his life?

LUCIO Has censured him already;
 And, as I hear, the provost hath a warrant
 For his execution.

ISABELLA Alas! What poor ability's in me 75
 To do him good?

LUCIO Assay the power you have.

ISABELLA My power? Alas, I doubt –

LUCIO Our doubts are traitors
 And make us lose the good we oft might win
 By fearing to attempt. Go to Lord Angelo,
 And let him learn to know, when maidens sue, 80
 Men give like gods; but when they weep and kneel,
 All their petitions are as freely theirs
 As they themselves would owe them.

ISABELLA I'll see what I can do.

LUCIO But speedily.

ISABELLA I will about it straight; 85
 No longer staying but to give the mother
 Notice of my affair. I humbly thank you.
 Commend me to my brother. Soon at night
 I'll send him certain word of my success.

LUCIO I take my leave of you.

ISABELLA Good sir, adieu. 90
Exeunt.

cvičením ducha, studiem a půstem.
 Ten jako metlu proti volným mravům,
 jimž dlouhá léta bylo místní právo
 jen pro legraci, našel paragraf,
 dle něhož se váš bratr provinil 65
 hrdelním zločinem. Nechal ho zatknout
 a chce ho soudit podle zákona
 co exemplární případ. Vše je marné.
 Leda by vaše prosba byla s to
 Angela obměkčit. Váš chudák bratr 70
 vás o to prosí.

ISABELA On mu usiluje
 opravdu o život?

LUCIO Ortel už padl
 a žalářník už dostal pověření
 k popravě.

ISABELA Běda! Copak já ubohá mu můžu 75
 jakkoli pomoct?

LUCIO Zkuste svoji moc.

ISABELA Tak o té pochybuji –

LUCIO Pochybnost
 je zrádce, který za nás prohrává
 vyhranou bitvu. Jděte za Anjelem
 a poproste ho. Prosbě krásné ženy 80
 muž vyhoví. A když si žena klekne
 a zapláče, pak dřív, než poprosí,
 si muže získá a s ním vše, co chce.

ISABELA Zkusím, co je v mých silách.

LUCIO Pospěšte si.

ISABELA Půjdu tam hned. 85
 Jen matce představené vysvětlím,
 proč musím pryč. Mockrát vám děkuji.
 Vyřídte pozdrav mému bratrovi.
 Brzy mu vzkážu, jak jsem dopadla.

LUCIO Loučím se, slečno.

ISABELA Na shledanou, pane. 90
Odejdou.

ACT II.

SCENE 1. A COURTROOM.

*Enter Angelo, Escalus, and a Justice, Provost, officers,
and other attendants, behind.*

- ANGELO We must not make a scarecrow of the law,
Setting it up to fear the birds of prey,
And let it keep one shape, till custom make it
Their perch and not their terror.
- ESCALUS Ay, but yet
Let us be keen, and rather cut a little, 5
Than fall, and bruise to death. Alas, this gentleman
Whom I would save, had a most noble father!
Let but your honour know,
Whom I believe to be most strait in virtue,
That, in the working of your own affections, 10
Had time cohered with place or place with wishing,
Or that the resolute acting of your blood
Could have attain'd the effect of your own purpose,
Whether you had not sometime in your life
Err'd in this point which now you censure him, 15
And pull'd the law upon you.
- ANGELO 'Tis one thing to be tempted, Escalus,
Another thing to fall. I not deny,
The jury, passing on the prisoner's life,
May in the sworn twelve have a thief or two 20
Guiltier than him they try. What's open made to justice,
That justice seizes. What knows the laws
That thieves do pass on thieves? 'Tis very pregnant,
The jewel that we find, we stoop and take't
Because we see it; but what we do not see 25
We tread upon, and never think of it.
You may not so extenuate his offence
For I have had such faults; but rather tell me,
When I, that censure him, do so offend,

JEDNÁNÍ II.

SCÉNA 1. V SOUDNÍ SÍNĚ.

*Vystoupí Angelo, Escalus a Soudce, za nimi Žalářník,
strážníci, sloužící a další doprovod.*

- ANGELO Zákon, to není strašák do zelí,
co na začátku dravce děsí, ale
jen co si na něj zvyknou, strašáka
se nebojí a klidně na něj sednou.
- ESCALUS Přesto
užívejme ho s mírou. Ať zle bodne, 5
ale ne smrtelně. Vždyť ten pán, za nějž
se přimlouvám, měl význačného otce!
Při vaší vlastní cti, o které nemám
ani stín pochybností, přiznejte si,
že i vy jste byl někdy v pokušení, 10
když vám čas, místo hrály do karet
a krev vám zatemnila smysly tak,
že nutila vás vášni podlehnout,
že jste i vy se někdy v životě
hotovil k tomu, za co má být on 15
teď krutě potrestán.
- ANGELO Je rozdíl, Escal, mít pokušení,
či podlehnout mu. Nepopírám, že
v porotě dvanácti, co rozhodnou
o jeho smrti, může být i lump 20
horší než on. Však zákon nezna bratra
a bere vše, i když je třeba soudcem
zloděje zloděj. Vidíme-li šperk,
sehneme se a zvedneme ho. Ale
pokud ho nevidíme, bezstarostně 25
na ten šperk šlápeme a jdeme dál.
Neomlouvejte jeho zločin tím,
že jsem ho mohl spáchat taky. Až se
proviním stejně, pak mě odsuďte

	Let mine own judgment pattern out my death, And nothing come in partial. Sir, he must die.	30
ESCALUS	Be it as your wisdom will.	
ANGELO	Where is the provost?	
PROVOST	Here, if it like your honour.	
ANGELO	See that Claudio Be executed by nine tomorrow morning. Bring him his confessor, let him be prepared; For that's the utmost of his pilgrimage.	35
	<i>Exit Provost.</i>	
ESCALUS	<i>(Aside)</i> Well, heaven forgive him! And forgive us all! Some rise by sin, and some by virtue fall: Some run from brakes of ice, and answer none: And some condemned for a fault alone.	40
	<i>Enter Elbow, and officers with Froth and Pompey.</i>	
ELBOW	Come, bring them away: if these be good people in a commonweal that do nothing but use their abuses in common houses, I know no law: bring them away.	
ANGELO	How now, sir! What's your name? And what's the matter?	45
ELBOW	If it please your honour, I am the poor duke's constable, and my name is Elbow: I do lean upon justice, sir, and do bring in here before your good honour two notorious benefactors.	
ANGELO	Benefactors? Well; what benefactors are they? Are they not malefactors?	50
ELBOW	If it please your honour, I know not well what they are: but precise villains they are, that I am sure of; and void of all profanation in the world that good Christians ought to have.	55
ESCALUS	This comes off well; here's a wise officer.	
ANGELO	Go to: what quality are they of? Elbow is your name? Why dost thou not speak, Elbow?	
POMPEY	He cannot, sir; he's out at elbow.	
ANGELO	What are you, sir?	60
ELBOW	He, sir! A tapster, sir; parcel-bawd; one that serves a bad woman; whose house, sir, was, as they say, plucked down in the suburbs; and now she professes a hot-house, which, I think, is a very ill house too.	65

	stejně tvrdě, jak já odsoudil jeho. Bez milosti. A proto musí zemřít.	30
ESCALUS	Jak myslíte.	
ANGELO	Už přišel žalářník?	
ŽALÁŘNÍK	Tady jsem, k vašim službám.	
ANGELO	Claudio ať je popraven zítra ráno v devět. Pošlete za ním zpovědníka, aby ho připravil na jeho těžkou cestu.	35
	<i>Odejde Žalářník.</i>	
ESCALUS	<i>(Stranou)</i> Pánbůh mu odpusť, i nám ostatním! Někdy hřích spásou je, ctnost prokletím. Někdo beztrestně hřeší dlouhou dobu, jiný je odsouzen za jednu chybu.	40
	<i>Vystoupí Glanc a strážníci s Bublinou a Pomejem.</i>	
GLANC	Šup sem s nima! Orestoval jsem, pane, dva fešáky, co nám dělali ostudu ve veřejném domě. A jestli mě můj čuch neklame, patřej za to za katr. Sem s nima!	
ANGELO	Prosím? Kdo jste, pane? Jak se jmenujete? O co tady jde?	45
GLANC	S dovolením, milostpane, já jsem strážník Glanc, orgán pana vévody, činnej v jeho trestním šizení. Čili jsem pravá ruka jeho práva, a tady vám vedu párek kriminálních notoriků.	
ANGELO	Kriminálních notoriků? Nemyslíte spíš notorických kriminálníků?	50
GLANC	To máte fuk, milostpane. Notorici nebo kriminálníci, co já vím. Ale co vím, je, že to jsou to syčáci a darebáci, co patřej do basy, jak se na slušného křesťana sluší a patří.	55
ESCALUS	Výborně! Máme právo v moudrých rukách!	
ANGELO	Mluvte! Čeho se dopustili? Říkáte, že jste Glanc? Proč mlčíte?	
POMEJUS	Protože ztratil glanc.	
ANGELO	A vy jste kdo?	60
GLANC	To je výčepní, milostpane, a přivydělává si jako pasák. Pracuje pro jednu bordelářku z předměstí. Její veřejný podnik jste nechal, jak se říká, zdecimilovat. Ale ona si teď otevřela veřejný lázně, což je, jak já to vidím, taky pěkněj hambinec.	65